

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian, Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet.

Er beteckning: M2021/00596

Sammanfattning

Förslagen som lämnas i promemorian leder i flera fall till att regelverket blir mer komplext och att de administrativa kraven ökar. Detta gäller främst regelverket för anmälningsärenden.

Anmälningsärenden kommer att behöva hanteras på olika sätt beroende på om de omfattas av en bedömning om betydande miljöpåverkan eller ej. Specifikt för verksamhet som omfattar en hantering av avfall så ska försiktighetsmått meddelas innan verksamheten får påbörjas. Regelverket som ska tillämpas återfinns på fler olika ställen. Sammantaget ökar det här risken för att fel sker vid handläggningen. Det är därför angeläget att det nya regelverket åtföljs av nationella vägledningar för hur det ska tillämpas.

Länsstyrelsens yttrande i övrigt följer i huvudsak ”Överväganden och förslag”, kap. 7. En del synpunkter lämnas också gällande ”konsekvenser”, kap. 9.

Synpunkter

7.1.1 Myndigheternas prövning av verksamheter som kan antas medföra betydande miljöpåverkan förtydligas

Ett bemyndigande ska införas i miljöbalken som innebär att regeringen ska få meddela föreskrifter om undantag från regleringen som anger att en anmäld verksamhet ska få påbörjas inom sex veckor från att anmälan gjorts. Bemyndigandet ska användas på så sätt att det i miljöprövningsförordningen (10 a §) regleras att en anmälningspliktig verksamhet som ska föregås av en bedömning av åtgärdens miljöpåverkan får påbörjas först efter att tillsynsmyndigheten har avgjort frågan.

Att det i miljöprövningsförordningen föreskrivs om undantag från vad som anges i miljöbalken gör, enligt länsstyrelsens mening, regleringen svåröverskådlig. Detta är av betydelse då undantaget kommer att beröra en stor andel av de anmälningspliktiga verksamheterna. Länsstyrelsen skulle hellre se att regleringarna om när en anmälningspliktig verksamhet kan påbörjas samlas på samma ställe.

Det föreslås vidare att tillsynsmyndigheten ska pröva frågan om åtgärdens eller verksamhetens miljöpåverkan inom sex veckor från att anmälan lämnades in (26 b § FMH). Länsstyrelsen bedömer att detta kan bli svårt att genomföra till exempel i samband med sommarledigheter, speciellt vid mindre kommuner med få anställda miljöinspektörer.

Det finns nu inget tvingande krav om att beslut gällande en anmälan ska fattas inom sex veckor. Även om det normalt inte är önskvärt, kan kommunen förelägga om eventuella försiktighetsmått vid en senare tidpunkt. Vid förbud eller ett föreläggande om att verksamhetsutövaren ska ansöka om tillstånd behöver det ske inom sex veckor, detta bedöms dock vara mer ovanligt. Länsstyrelsen föreslår att tiden för tillsynsmyndigheten att pröva frågan utökas till samma tid som gäller för Länsstyrelsens beslut, 60 dagar.

7.1.3 Reglering av husbehovstäkter och andra täkter

I skälen anges att begreppen stenbrott, gruvdrift i dagbrott och torvutvinning används i MKB-direktivets svenska översättning. I den engelska översättningen används ordet ”quarries”, som även kan innefatta täkter av grus, sand eller andra jordarter. Om det betyder att även uttag av matjord och andra jordarter bör omfattas av anmälningsplikt enligt till exempel § 5 miljöprövningsförordningen, bör detta förtydligas. Det kan annars uppfattas som om uttaget är tillståndspliktigt enligt 3 §.

Förslaget innebär att alla husbehovstäkter blir anmälnings- eller tillståndspliktiga. Detta bedöms av Länsstyrelsen som positivt, då även en mindre täkt innebär en irreversibel förändring av miljön med påverkan på naturvärden och grundvatten.

Idag finns även en risk för otillåten miljöfarlig verksamhet då markägarna inte alltid har kontroll över när uttaget överskrider mängdgränsen till anmälningsplikt. Med ett krav på anmälan får tillsynsmyndigheten kännedom om verksamheten och har möjlighet att förelägga markägaren om inmätningar av uttaget material.

7.1.4 Vissa U-verksamheter där avfall behandlas blir anmälningspliktiga

Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål som inte är tillståndspliktig ska omfattas av anmälningsplikt (29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen). Undantag från anmälningsplikten införs för åtgärder som vidtas med icke-förorenade ”massor” som schaktats ur i samband med en byggverksamhet (punkt 2b).

Ett sådant ”undantag” tillämpas delvis redan idag. Om ej förorenade massor som grävs upp har en säkerställd och nödvändig användning inom samma projekt, kan det ifrågasättas om de överhuvudtaget utgör avfall. Detta då massorna inte är något som verksamhetsutövaren vill eller bör göra sig av med. Ändringen innebär dock att ”undantaget” blir tydligare och eventuellt kan bedömas mindre strikt.

Länsstyrelsen ser det som positivt att den nedre gränsen för anmälningsplikt (ringa risk) tas bort. Gränsen har kritiserats av branschen som uppfattat föroreningshalterna som så låga att de inte har varit tillämpbara. De har menat att de ofta legat lägre än den naturliga bakgrundsnivån. (De halter som ska tillämpas för den nedre gränsen återfinns i Naturvårdsverkets handbok 2010:1).

7.3 Regellättnader föreslås

Ett antal tillståndspliktiga verksamheter som i dag alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan ska istället prövas från fall till fall. Länsstyrelsen ifrågasätter att det generellt kommer att innebära en regellättnad, att alla av dessa verksamheter ska genomgå en behovsbedömning. Detta då det kan antas att verksamheterna i en relativt stor omfattning kommer att bedömas innebära en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsens erfarenhet är dessutom att verksamheter inte alltid uppfattar en behovsbedömning som en regellättnad. För verksamheter som alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan, sparas tiden för undersökningssamrådet in och ett avgränsningssamråd kan underlätta att få underlaget till en tillståndsansökan mer komplett.

7.5 Allmänhetens tillgång till rättslig prövning

En ändring i 16 kap. 13 § miljöbalken föreslås med innebörden att miljöorganisationer ska kunna överklaga tillsynsmyndighetens beslut om betydande miljöpåverkan. Vi bedömer att förslaget är bra, då möjligheten till insyn och påverkan stärks. Möjligheten att överklaga kan dock komma att medföra att fler beslut än i dag överklagas.

9 Konsekvenser

Många främst mindre kommuner i vårt län, har stor personalomsättning på miljökontoren. De har också problem med att rekrytera erfaren personal. Detta i kombination med att lagstiftningen de har att hantera blir allt mer komplex, gör att vi bedömer att behovet av tillsynsvägledning kommer att öka. Framförallt gäller detta vid bedömningen om betydande miljöpåverkan men även gällande hur de nya punkterna i miljöprövningsförrordningen ska bedömas.

Den extra tid som kommunerna kommer att behöva för att handlägga en behovsbedömning uppskattas i promemorian till någon timme per anmälningsärende. Även om bedömningarna oftare kan antas vara något enklare än de som gäller för tillståndspliktiga verksamheter, bedömer Länsstyrelsen att den uppskattade tidsåtgången inte är realistisk. Bedömningarna kan vara komplexa och tidsåtgången för att formulera ett beslut kräver normalt en betydligt längre handläggningstid.

För att underlätta vid kommunernas beslut och Länsstyrelsens tillsynsvägledning, bör en vägledning tas fram för kommunernas behovsbedömning. Vägledningen bör mer specifikt kopplas till de konkreta förhållanden som förekommer i de anmälningsärenden som kommunerna handlägger.

Husbehovstäckter och ”användning av avfall för anläggningsändamål” som nu är u-anläggningar blir anmälningspliktiga enligt förslaget. Detta medför en ökad belastning för de kommunala tillsynsmyndigheterna i första hand, men även för Länsstyrelsen då en anmälan ska överlämnas till Länsstyrelsen för eventuella synpunkter, enligt 25 f § FMH. Det är till exempel ofta i samband med det överlämnandet som verksamhetens påverkan på naturmiljön uppmärksammas.

Förslaget innebär att fler verksamheter blir tillståndspliktiga. Fler ansökningar om tillstånd innebär att Länsstyrelsen kommer att behöva handlägga samrådsärenden och agera som remissinstans i fler ärenden.

Vi bedömer att konsekvenserna för verksamhetsutövarna underskattas. Det blir allt svårare att hitta rätt i regelverket och för flera blir underlaget som ska tas fram i samband med anmälningssärenden mer omfattande (8 och 9 §§ miljöbedömningsförordningen). Behovet av att anlita konsulthjälp bedöms öka samt risken för utdragna tidplaner.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Beatrice Ask med miljöskyddshandläggare Carina Gummesson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöskyddshandläggare Aleksandra Hellsten och enhetschef Maria Carling medverkat.

Kopia:

m.rattssekretariatet@regeringskansliet.se

ingrid.backudd@regeringskansliet.se